

„Soča“ izhaja vsak potek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „prijateljih“ se plačuje za navadno tistoposilno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v nanski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Duhovska plača v državnem zboru.

Državni zbor dunajski peča se z duhovsko plačo uže nad 13 let. 14. marca 1871. je bil stavlil kanonik dr. Ginzl v državnem zboru nasvet, naj se poviša duhovnom plača v primeri z dostojnostjo in zahtevami njih stanu in današnjih razmer. Odsek, ki je to zadevo pretresoval, priporočil je 21. junija 1871. zbornici resolucijo, ki je nalagala vladi, naj predloži načrte postav, po katerih bi se to prašanje rešilo. Zbornica ni obravnavala te resolucije, ker jej je časa manjkovalo. Vlada je pa na vse stani mislila, kako bi razvozlala to zadevo.

Da so plače mnogih duhovnikov premajhne, priznava vsakdo, komur so dotične razmere znane. Zato se nikdo ni upiral v načelu zvišanju duhovnih plač, ampak vsakdo je trdil iz srca ali vsaj na videz, da plače se morajo zboljšati. Prašanje je bilo, kako naj se to zgodi; pisalo in govorilo se je o tem mnogo v raznih listih in tudi kajigab. Splošno mnenje se glasi, da država naj dodá, kolikor manjka do spodobnih plač.

Vlada je določila visokost spodobnih plač in način, po katerem naj se spodobne plače izplačujejo, ter je predložila državni zbornici dotične načrte postav 20. oktobra 1876. Pri tem določevanju se je vlada v resnici ozirala na potrebe katoliškega duhovstva, vendar jej je veljalo kot glavno načelo, da spodobna plača je tista, katero država po sedanjih razmerah mora plačati, ne gledé na to, koliko bo plačancu z njo pomagano. Zarad določenja omenjenih plač zapovedale so se nove in natančne fasije (izpovedbe dohodkov) v vsi državi. Na podlagi teh fasij je določila vlada (bogočastni minister je bil takrat Stremayr) take duhovske plače, da bi morala država doplačevati vsako leto k onim plačam 1,137.246 gl. Za leto 1877. je bil pa preračunjen tisti izvanredni poseben davek, ki ga plačujejo nekateri duhovni in cerkve po vrhu drugih davkov kot pomoč verskemu zalogu (Religionsfondssteuer) v znesku 671.424 gl. Torej bi bila dodala država duhovskim plačam tisto leto samo 465.822 gl.

Omenjeni načrt postav od leta 1876. v državnem zbornici ni prišel v obravnavo. Ko je nastopila sedanja vlada, se je zopet poprijela te zadeve in je predložila zbornici poslancev 19. januarja 1880. nov načrt postav gledé duhovskih plač. Ta načrt se je v važnih točkah razločeval od onega leta 1876. Vlada je zahtevala od leta 1876. do 1880. nove fasije. Vsled ostrejšega postopanja pri tem poslu je spravila na dan,

da duhovske plače izonašajo 166.348 gl. več nego je bila prej poizvedela; zahtevala je, da so se dejali v fasije tudi postranski dohodki.

Po načrtu, ki ga je vlada predložila leta 1880., bi država dodala duhovskim plačam za tisto leto samo 970.898 gl. Izvanredni duhovski davek je bil proračunjen za leto 1880. v znesku 635.436 gl.; država bi bila torej dodala tisto leto k omenjenim plačam le 335.462 gl. Ta znesek bi se bil s časom gotovo še za mnogo zmanjšal, ako bi se bile zahtevale nove fasije tudi dalje v tisti razmeri kakor od 1876. do 1880. Za leto 1883. se je znižal omenjeni dodatek (na papirji) na 162.417, oziroma na 89.955 gl. S časom bi bil državni dodatek morda celo odpadel. Tu letni dodatek, oziroma duhovske plače, kakor so bile v dotičnem vladnem načrtu določene, niso bile za zmirom zagotovljene, ampak vsako leto naj bi se dala na ime dodatka k duhovskim plačam vsota, katero bi državni zbor vsako leto posebe določil. Kadar bi dobilo slo, bi duhovniki dobili vso plačo po imenovanem načrtu urejeno; kadar bi državni zbor ne dovolil zadostnih svot, bi dobili pa le 70, 80, 90, 95 odstotkov svoje plače. Po imenovanem načrtu bi dobivali župniki na Primorskem (izvemši Trst) 700 gl. letne plače, ako šteje dotično mesto ali trg 2000 ali več prebivalcev, in 500 gl., ako jih šteje manj. Kaplani bi dobivali v prvem slučaju 300, v drugem 250 gl. na leto. Vlada si je bila pridržala pravico, določevati po svojem spoznanju, kako naj se sestavljajo fasije, kaj naj se vpiše med dohodke, kaj med stroške.

Državni zbor, oziroma odsek, ki je o tej reči razpravljal, spoznal je načrt sedanje vlade nezadosten in nesprejemljiv. Zato je sestavil drug načrt, ki se loči od vladnega načrta v naslednjih točkah: 1. plača se je določila na mnogih mestih višja od one, katero je vlada predlagala (tako dobijo na Primorskem župniki 700, oziroma 600 gl., kaplani pa 350, oziroma 300 gl. letne plače). 2. Ta plača naj bo stalna in v postavi določena in ne samo od leta do leta, kakor je hotela vlada, in neodvisna od vladnih določeb. 3. Pravila gledé sestavljenja fasij naj bodo v postavi določena, da jih ne bo mogla vlada tako lahko premenjevati. 4. Uredi naj se pokojnina onim duhovnom, ki niso več za službo. 5. Določijo naj se dohodki provizorjem ali opravištvom izpraznenih samostalnih služeb. 6. Tudi kazni, zadevajoče prestopke te postav, naj bodo v postavi določene in ne vladi na voljo dane. 7. Po načrtu odseka državnega zbora bi bila morala dodati država leta 1883. duhovskim plačam 1,089.532 gl. več nego je

vlada predlagala. Vlada bi vse drugo sprejela, samo zadnjega se boji, rekoč, da nima denara. Načrt državnoborskega odseka se bo obravnaval te dni v državnem zboru in bo gotovo sprejet; izvrši se pa najbrže ne, ker vlada se izgovarja, da nima denara. Morebiti, da se vlada kaj omeči, ker jej je državni zbor dovolil višji davek na žganje, morebiti pa tudi, da ostane vse pri starem.

Pravilo o prezračevanju sob.

Ako se ne motim, pisala je „Soča“ pred nekaj tedni o hlevih, kako in zakaj se morajo prezračevati, ako kmetovalec hoče, da ostane njegova živina zdrava ter da se bo dobro razvijala in rodila. Prezračevanje je potrebno pa tudi ljudem. Kakor živinske staje, zračiti je treba spalnice in druge sobe, v katerih stanujejo ljudje.

Spalna soba je tisti prostor, kateri po vsaj pravici zasluži največjo skrb, da se v njej nahaja vedno zdrav in frišen zrak. Kdor hoče to doseči, mora zrak spreminjati, t. j. sobo prezračevati.

Kdor ima posebno spalnno sobo, naj ima okna do spanja odprta; za zdrave ljudi, posebno v poletnem času, je to jako dobro.

Kjer je spalna soba v zvezi z drugimi sobami, je dobro, da ostanejo vrata med sobami odprta, da se more zrak vedno menjavati. Iz edne sobe odide pokvarjeni zrak v drugo in nasprotno. Najbolj zdrava je pa taka soba, v kateri se ne kuri, ker v taki sobi je bolj gost zrak, tedaj zadržuje več kislica v sebi. Ta plin (gaz) je pa za človeško življenje tako potreben, kakor ribi voda; pri vsakem dihu ga človek potegne na se. Dokazano je, da je nočna svečava v spalni sobi zdravju jako škodljiva, ker pokvari zrak in sicer porabi ena navadna sveča zraka za enega odraslega človeka, plin v mestih pa celo za 4 ljudi.

Visoko stoječe postelje so veliko zdravejše ko nizko stoječe, ker ogljenčeva kislina, katera se pri dihanju napravlja, leži bolj pri zemlji, ker je težja ko naš navadni zrak. Ta kislina je pa človeškemu zdravju jako škodljiva, posebno takrat, ko se je preve nabere. Nizke postelje so škodljive človeškemu zdravju, posebno v malih prostorih; a nahajajo se največkrat pri revnem ljudstvu.

Da je spalna soba človeškemu zdravju vsaj deloma primerna, morajo priti na vsako osebo, ki po noči v nji spi, 3 kubični sežnji zraka, t. j. na vsako osebo, ki spi v sobi, mora priti toliko prostora.

LISTEK.

PRAVDA.

Humoreska. Lužičanski spisal M. B.
(Poslovenil P-ov.)

Na našej „pripuščini“ stala je nekedaj v sredi mej jablani divja jablan; in o tej jablani hočem vam pravljico povedati. Ne bojte se, da bi bilo škoda časa, ki ga potrebujemo za to povest, ali da bi naposled še skomino dobili. Ta jablan bila je zeló grenka in kisela, in zato bi se zdelo boljše, če bi takoj pri začetku končal. A bil je nekedaj čas, ko je vsa vas, da ves okraj govoril o tej jablani. Zakaj bi tudi mi ne smeli o njej govoriti?

Tedaj jablan je stala na meji, sredi Blažinovega in Smodovega polja. O žetvi, ko je bilo prav gorko, so Blažinovi pod njo „kopščekali“ (južinali); a ko se je Smodovim hotelo jesti in piti, prisledli so tudi oni k njim z vrči in kruhom. V ostalem ne vem, kaj bi povedal posebno važnega o jablani, razen da so hodili vasni otroci v jeseni o praznikih in nedeljah k njej jabolka klatit. Dozorelo tamkaj ni nijedno jabolko, za to so uže skrbeli otroci. A morda sta jim Blažin in Smod ušesa rezala za to? O, Bog tega ne daj! Ona piti nista vedela, ali raste tam jabolka

ali ne; jablan je rastle, kakor da bi ne imela gospodarja.

Pa na krat, kakor bi kapo ob tla udanil, nastalo je drugače.

Blažin bere v pratiki: Cepi drevje, da bo imela žena v jeseni dosti dobrega sušja! — „Cepi drevje“, mrmra Blažin sam pri sebi: „Saj lahko jeklenkrat poskusim! — Pa kako? tega nisem še nikedar delal. Cepiti, a sebi vse drevo pokaziti — zahvalim! — Nu, pa poskusiti bi vendar mogel, da bi le imel tako drevo, da bi mi ne bilo nič žal po njem, če bi se cepljenje ne posrečilo. Hm! V ogródu imam polno dreves, a škoda za vsako, če bi mi poginilo (se posušilo). Hm! hm! Kako bi le hotel to narediti? — Ah da, le počaj! na „pripuščini“ stoji divja jablan; če ta pogine, nikedo mé ne izgubi. Priskrbim si omlade in poskusim na divjaku; če se izide po volji, pocepim k letu vso ograjenico.“

Nekaj dnij pozneje — neko popoldne — vzame Blažin lestvice, žagico in omlade ter se napoti na „pripuščino“. Zleze na drevo ter obrezuje veje in omlade. Ni trajalo dolgo, pa pride Smod z oralom na polje orat. „Hoj, hoj! kaj pa se tá godil kedo pa je to — dém; aj, to si ti, Blažin! Kaj pa ti je dalo v glavo? Ti mari nimaš drv za peč, da tako veje režeš? Izkopaj nu takoj vse drevo, saj je tako tú često krat na poti!“ „Res, tako bi bil tudi jaz dejal do včerajšnjega dneva!“ odgovori Blažin. „A

boljše je, da drevo še ostane tú: vcepim ga z dobrimi mladikami, a za dve leti bodemo imeli tu dobra in pa še zgodnja jabolka.“

„Dobra jabolka!“ Smodu so se uže sline cedile. „Da bi le tudi jaz imel taka dobra in zraven zgodnja jabolka!“ misli si in orje z orlam prvo brazdo. Na konci polja se obrne in vleče drugo brazdo nazaj; gredé zakliče Blažinu: „Pa saj daš, tudi nam to pokušat!“

„I da, samo če bodo jabolka“, odvrne Blažin. Smod gre dalje. „Hm, samo če bodo jabolka — to pomeni toliko kakor: če bude jabolk malo, dobiš jednu ali dve; če jih bode mnogo, tri ali štiri! To je toliko, kakor na jeden zob, toliko da se oslaščiš, a potlej bi hotel še več, pa nimaš! — Hm, da, se tega nisem sam prej domislil; imel bi bil vse.“ Za časek potegne tretjo brazdo mimo Blažina. „A po pravici, bi dejal, tiče mi vendar od tega polovica!“ zakliče Blažinu.

Blažin se tej šali posmehuje in pravi: „Ne vedel bi, zakaj; morebiti zato, ker gledaš, kako cepim?“ ter cepi dalje.

Smod gre mirno dalje, pa tem bolj misli. Ta polep te hoče dražiti! Le le lej, kedo bi bil to od tebe pričakoval, Blažin! A veš li ti kaj? ti me še ne poznaš!“ Potegne četrto brazdo; sredi polja se postavi, kakor štor. „Da, jaz dém, veš kaj, ti; čegavó je prav za prav drevó?“

Politični pregled.

Na Dunaji zborujeta obe zbornici. Gosposka zbornica ni imela važnih predmetov na dnevnem redu, dočim se je v poslanski zbornici obravnavala pogodba med deželnim zastopom štajerskim in državo, da se uničijo takozvana posilna posojila zaradi terjatev iz francoskih vojsk. Dotična pisma se morajo uničiti, a vlada da za to 400.000 gl. Proti temu nasvetu finančnega odseka govorila sta poslanca Heilsberg in Rehbauer, za nasvet pa dr. Vošnjak, ki je tudi pri tej priliki prav dobro označil delovanje d. r. Schmiedererja ter mu zasolil par prav dobrih moralističnih zausnic. Odsekov nasvet je bil na to sprejet. Vlada je predložila tudi načrt pogodbe med ravnateljstvom severne železnice in državo. Ta načrt nastal bi lahko kamen, ki bi pouzročil, da sedanje ministerstvo pade. Dunajsko prebivalstvo se odločno protivi novi pogodbi in poslanec dr. Kopp, ki je te dni polagal svojim volilcem račun o svojem delovanju v državnem zboru ter naglašal, da si ne dá vezati rok v tej zadevi, moral je odložiti svoj mandat, ker je večina volilcev odločno zahtevala, naj glasuje za to, da pride imenovana železnica v last države. — Schönerer je interpeloval vlado o Kaminskijevi zadevi; predsednik dotičnega odseka Clam-Martinic mu je odgovoril, da je poročilo dovršeno ter da se bo kmalu predložilo zbornici. Vendar je imenovani poslanec o d. r. Reschauer-ju, uredniku „Deutsche Zeitung“, kateremu je bilo pred sodnijo dokazano, da je dobil imenovani list 7000 gl., da bi ne razsajal proti železniškemu podjetju Kaminskijevemu.

Cesarjevič in cesaričina došla sta prošli teden na parobrodu Miramar v Varo, kjer sta bila po bulgarskem knezu in bulgarskem ljudstvu dostojno in navdušeno sprejeta. Visoka gosta odpotovala sta potem v Bukarešt, glavno mesto rumunskega kraljestva, povsod navdušeno sprejeta, in naposled v Beligrad, glavno srbsko mesto, kjer je bilo vse mesto na nogah. Pri predstavi različnih dostojanstvenikov razgovarjal se je cesarjevič srbsko, nemško in francosko. V dan 29. t. m. dospela sta visoka gosta, kakor je bilo namenjeno, zopet v Beč.

Hrvatski sabor odpre se 21. maja.

Naš cesar imenoval je rumunskega kralja viteza zlatega runa, največjega in najplemenitejšega reda, s katerim naš cesar razpolaga. Ta red odda se le visokim osobam, katere morajo biti katoliške vere. Bulgarski knez mudil se je te dni na Dunaji, kjer ga je naš cesar obiskal, popoldne istega dne sprejet je bil pa od cesarja in povabljen k cesarski mizi. Knez potuje v Darmstadt.

Srbski ministerski svet je sklenil, da skliče skupščino v Niš.

V Turinu v Italiji odprli so razstavo v navzočnosti kralja in kraljice.

Angleška vlada je pozvala vse velevlasti na konferenco, da bi se uredile finančne razmere v Egiptu.

Domače in razne vesti.

Njegovo Veličanstvo presvitli cesar je daroval občini v Lokavci za nove zvonove 200 gl.

Prečastni in milostljivi gospod knez nadškof goriški Alojzij odšel je večer ob 7. zv. v Rim, da se pokloni sv. očetu papežu in da obišče groba sv. apostolov Petra in Pavla. Spremljata ga knez nadškofski kancelar in konzistorijalni svetovalec č. g. Matija Kravanja ter dvorni kaplan in kancelist č. g. Ivan Gerbec. Goriška duhovščina poslovila se je od svojega potujočega višjega pastirja v torek ob 11. uri popoldne ter mu je voščila srečno pot. Knez nadškof odgovoril je prav galsljivo ter zagotovil duhovščino, da bo poročal sv. očetu o njeni udanosti in zvestobi do škofa in apostolskega sedeža. Potovanje bo trpelo okoli 15 dni.

Njegova cesarska in kraljevska Visokost nadvojvoda Albreht, strije presvitlega cesarja, najvišji nadzornik avstrijske vojne, feldmaršal in slavni vojskovodja, prišel je v sredo zvečer v Gorico, kjer je drugi dan ogledal tukajšnja posadka, ki je imela

v ta namen vaje pod Gorico. Večera popoldne ob 4. uri je bil na Kostanjevico, zvečer ob 7. uri se je pa odpeljal svitli nadvojvoda iz Gorice. Stanoval je pri „treh kronah“ v gosposki ulici, kjer je bila ves čas njegovega bivanja v mestu častna straža. Med obedom, ki je začel ob 2. popoldne, svirala je vojaška godba na dvorišču omenjene gostilne. Na gradu vihrala je cesarska zastava.

Vabilo k besedi s plesno zabavo, katero priredi „Slovenska Čitalnica“ v Gorici v soboto dne 3. maja. Pričetek točno ob 8 $\frac{1}{2}$ zvečer. Spored: 1. „Ouverture“ vglasbil Raymond pl. Thomas, svira vojaška godba. 2. „Danici“ pesem za samospjev in brenčiči zbor, vglasbil dr. Gustav Ipavec. 3. „Ljudmila“ zl. Boris Miran, deklamacija. 4. „Čechuv sen“ potpourri, vglasbil Illner, svira vojaška godba. 5. „Srce je odkrila“ vesela igra v enem dejanji. Osobe: Pergovec, pensioniran stotnik. Pavlička, njegova vnuka. Urša, gospodinja. Lazar, nadgozdar. Kamilo, sin njegov. Po besedi plesna zabava; med počitkom tombola. Pri besedi in plesu svira godba c. kr. pešpolka št. 62. Vabilo velja kot vstopni list. V Gorici dne 29. aprila 1884. Odbor. — Ni dvomiti, da te besede se udeležijo mnogo slovenskega občinstva, kajti čitalnica sme se poušati s svojimi močmi, ki žanjejo splošno priznanje, kadar koli stopijo na oder.

Izlet v Dornberg priredi prihodnjo nedeljo, 4. maja, popoldne „Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“. V Dornbergu bo tisti dan vinska razstava, katero napravi ondanšnje vinogradsko društvo. K tej razstavi in napovedani veselici pride tudi „Rokodelsko podporno društvo“ iz Ajdovščine, katero se, pri tej priliki prvič snide z bratskim goriškim društvom.

Veselica se bo vršila na vrtu g. Andreja Sini-goja in bo obsegala: godbo, petje in srečkanje. Srečke se bodo prodajale med veselico po 10 kr. Dobitkov bo pet in sicer: 1. sodček vina, 2. žakelj žvepla, 3. meh za žveplanje trt, 4. žveplavnik za sode, 5. trtne škarje. Čisti dohodek je namenjen za zastavo goriškega društva. O mraku se društvo vrne iz Dornberga v Gorico.

Gospodje društvniki se uljudno vabijo, naj se udeležijo v prav obilnem številu tega izleta. Kdor bi se ga rad udeležil in nima svojega voza, naj se oglasi do sobote zvečer pri svojem poverjeniku ali pri društvenem čuvaju ter naj plača že naprej 60 kr. za vožnjo tje in sem. Izletavci naj se zberejo v nedeljo do 1 $\frac{1}{2}$ popoldne v društvenih prostorih na Travniku, odkoder odidejo v Dornberg. Društvniki iz St. Petra, Mirna, Renč in bližnjih krajev naj blagovolje počakati goriške društvnike v Pervačini, da odidejo od tam skupno z godbo v Dornberg. —

Ako bo vreme 4. maja neugodno, odloži se izlet za naslednjo nedeljo, 11. maja. Lepo bi bilo, da bi se tudi prijatelji društva in vinske razstave udeležili tega izleta.

Društvo „Sloga“ je razposlalo svoje letno poročilo vsem gospodom društvenim poverjenikom v toliko iztisih, da pride na vsakega društvnika dotičnega poverjenškega okraja en iztis. Gospodje poverjeniki se uljudno prosijo, da bi blagovolili razdeliti poročila med ude svojega okraja. V raztresenih okrajih naj pridejo gg. društvniki svojim poverjenikom s tem na pomoč, da se o priliki sami oglasijo pri njih zaradi omenjenih poročil. Ob enem naj bo gg. poverjenikom toplo priporočena nabira novih udov in letnih doneškov, vsem rodoljubom pa, da bi v prav obilnem številu pristopili temu društvu ter pokazali, da so zavdajo svojih narodnih in političnih pravic.

Peter Rajaković, našim in sosednjim učiteljem in učiteljicam ter sedanjem učiteljskim kandidatinjam dobro znani in priljubljeni učitelj in vodja na c. k. učiteljskem izobraževališči v Gorici, moral je iz zdravstvenih vzrokov prositi za stalni pokoj. Na toplo priporočilo njegovih šolskih predstojnikov dovolil mu je presvitli cesar veliko večjo pokojnino nego bi mu šla z ozirom na službeno leta. Obžalovaje slabo zdravstveno stanje priljubljenega moža se srčno veselimo od cesarja podeljene mu milosti ter želimo, da bi užival spoštovani gospod v miru zasluženi pokoj. Začasni vodja imenovanega zavoda je častni kanonik in knez nadškofski konzistorijalni svetovalec, monsignor Jožef Marušič, profesor verstva in pedagogike na istem zavodu.

Goriška ljudska posojilnica odprla je, kakor določujejo njena pravila, nov oddelek svojega poslovanja, namreč hranilnico. V hranilnico se sprejemajo vsote vsake visokosti, a obresti se plačujejo le od celih goldinarjev. Obresti začnejo teči s 1. dnem tistega meseca, pred katerim je bil denar naložen, in tečejo do konca tistega meseca, po katerem se hranilna vloga izplača. Društveno ravnateljstvo sklenilo je v skupni seji z nadzorstvom, da se bodo plačevali od hranilnih vlog obresti po 4 $\frac{1}{2}$ gl. od sto. Hranilne vloge se zapisujejo v hranilne knjižice, ki stanejo 10 kr. in imajo društveno firmo ter podpis denarničarja in in še enega drugega ravnateljskega člana. Hranilne knjižice se glasijo na ime vložnikovo in veljajo kot

dokaz tirjatve. Hranilne vloge do 50 gl. se izplačujejo brez odpovedi; vloge do 150, 300 in čez 300 gl. pa po odpevdi v 15, 30 in 60 dneh. — Uradne ure za hranilnico so enake z uradnimi urami za posojilnico, namreč vsak četrtek od 10. do 12. ure popoldne. Iz prijaznosti sprejemajo se vloge v pisarnici društvenega ravnatelja, odvetnika dr. Nikolaja Tonkli-ja, vsak dan od 9. do 12. ure popoldne, ako je imenovani gospod doma. Opozarjamo pa naše čitatelje, da g. dr. Nik. Tonkli je navadno vsako soboto zaradi sodnijskih narokov v Tolminu. Tisti dan (in včasih tudi v petek) bi ga torej zastoj iskali v Gorici; pač pa lahko dogovorijo z njim prebivalci tolminskega okrajnega glavarstva, ko pridejo v Tolmin, svoja opravila tako gledé hranilnice, kakor gledé posojilnice. — Goriškim služkinjam je dana prilika, da vlagajo svoj denar v hranilnico, ki je združena z zastavljavnico grofa Thurna, ali pa v hranilnico, ki je združena z goriško ljudsko posojilnico. Prva navadno ne sprejema zneskov čez 100 gl., druga sprejema vse, kar jej kdo ponudi, malo in veliko. Obresti plačujejo enake po 4 $\frac{1}{2}$ od sto na leto.

Kmetijska predavanja bodo 11. maja v Štanjelu, 18. v Tomaji, 25. v Divači. Predaval bo novi popotni učitelj za kmetijstvo na Primorskem, g. Ernest Kramar. Gospod učitelj je tudi vojak v rezervi; te dni je bil imenovan nadlajtenant v pešpolku grof Jellačić št. 69. Čestitamo in želimo obilno paznih poslušalcev, da bo kmetijstvo v naših krajih vedno bolj napredovalo.

Rodoljubnim čitateljem priporočamo, naj berejo in dejansko izvršujejo pravilo o prezračevanju sob, katero nahajajo v današnjem listu. Rodoljubu ne zadostuje, da ima zdravo srce; imeti mora tudi zdrava pljuča in zdravo glavo, da more delati za narod.

Ljubljanski knezoškof imenovan je, kakor smo bili že zadnjič napovedali, kanonik in semeniški vodja v Ljubljani, dr. Gogala. Veselimo se s svojimi rati na Kranjskem, da imajo zopet višjega pastirja in sicer izglednega in narodnega.

Drugi izkaz radodarnih donoskov za trak zastavi goriškega podpornega društva. Gospa Karolina Lisjakova, zdravnikova soproga v Kanalu, 5 gl. — Gospa Nina Rojčeva rojena Dolschein, zdravnikova soproga v Gorici, 10 gl. — G. I. P. 1 gl. — Gospodična Malka Povše 5 gl. — Gospa Avg. Pirjevčeva 1 gl. 50 kr. — Gospa Orlova 1 gl. — Gospodična Alojzija Hvala 1 gl. — Justina Hvala 1 gl. — Vkup 25 gl. 50 kr.; prenesek 10 gl.; skupni znesek 35 gl. 50 kr.

Enajsti izkaz radodarnih donoskov za zastavo „Slovenskemu bralnemu in podpornemu društvu v Gorici“. I. K. 1 gl.; F. L. 1 gl.; Tomaž Čerin, vikar v Gorici, 1 gl.; Anton Fišer, 1 gl.; Jakel Andrej 1 gl.; And. F. 1 gl.; Grusovin Anton 2 gl.; Grusovin Alojzij 1 gl.; Grusovin Štefan 1 gl.; Ivan Durjava, 2 gl.; Andrej Petrič 1 gl.; Tomaž Hvala 1 gl.; vkup 14 gl. S prejšnjimi razkazi vred 304 gl. 47 kr.

Jušt Vuga.

Ustrelil se je neki H. K., dijak tukajšnje c. k. višje realke, ker mu je bilo naznanjeno, da je izključen iz imenovanega učilišča zaradi zaničljivega spisa proti keršanski veri. V domači nalogi, kateri je bil predmet pomen velikega tedna, je omenjeni dijak zaničljivo pisal o Kristusu in keršanski veri. Dijaki, katerim je nalogo bral, so mu odsvetovali, naj ne izroči take naloge, a nesrečnež ni jih poslušal. Ko je izvedel nasledek svoje pisave, kupil je pištolo ter se je ustrelil na šempeterskem polju pri Gorici. Ako bi bil ranjki molil vsak dan, bi se najbrže ne bil ustrelil. Kdor se hoče rešiti take smrti, naj moli in prosi za to. Zdravniki, ki so truplo razparali, so izrekli, da mladenič je bil z uma. Prav radi jim verujemo.

Polulezne preskušnje na deželni kmetijski šoli, so se vršile 30. t. m. Pokazale so prav dober uspeh kakor navadno, ker so vsi učenci dobro in razgovetno odgovarjali na stavljena jim uprašanja. Izpraševanje je bilo iz sledečih predmetov: tloznanstvo, strojeznanstvo, gnojznanstvo; anatomija živali, splošna živinoreja, kemija, fizika, gozdarska botanika, spiseje in kmetijsko računstvo. Pričujoči so bili: kot poslušalci g. veleposestnik Pagliaruzzi in dr. Al. Rojic, kot zastopnik deželnega odbora g. Gasser. Deželni glavar in podglavar sta bila odšla prej na Dunaj. Učencev je prilično število in vsi so kmečki sinovi, kar je najbolje, ker tak učenec pride iz prepričanja v zavod, da se kaj koristnega in dobrega za svoj prihodnji poklic nauči, a ne kakor drugi, ki obiskujejo take zavode, da jim čas poteka. Želeti bi bilo, da bi naši pridni kmetovalci še bolj pridno svoje sinove v tako koristno šolo pošiljali, ker so dveletni stroški majhni proti koristi, katero jim prinese učenje njih sinov.

Poslušalec.

V Verčobji pokopali so velikonočni ponedeljek obče spoštovanega, 83 letnega Jožefa Batistca. Nekemu goriškemu okoličanu, ki je bil pri pogrebu pričujoč, je posebno dopadlo, da se je mnogo ljudstva udeležilo pogreba, in lepo ubrano petje ondanšnjih pevcev. Naprosil nas je, naj to svetu naznamimo ter

naj dostavimo, da te vrle pevce iz Dolenje Vertobje je izuril g. Jožef Lašič, kateremu naj bo izrečena tukaj javna zahvala za njegov blagi trud.

Pasja zvestoba. V Škrobini na Krasu umrl je pred mesecem dnij bivši vojaški kaplan Franc Bunc. Pes „Fero“ bil mu je tako zvest, da je uhajal po gospodarjevi smrti na grobišče, po katerem je brskal, da bi si umrlega gospodarja izgredel. Ko so ljudje to zapazili, se jim je zvesta žival usmilila in so jo ustrelili.

Poziv. Binkoštno praznike, 1. junija t. l., slavilo bode slovensko telovadno društvo „Savinjski Sokol“ v naročji prekrasne Dolenje Štajerske, v Mozirji, slavnost blagoslovljenja svoje društvene zastave.

Odbor vabi najljubneje narodna društva, vse odlične narodnjake, narod iz ožje slovenske domovine, kakor tudi bratski nam narod iz slovanskega juga in severa.

Narodna društva, katera nameravajo udeležiti se slavnosti blagoslovljenja zastave „Savinjskega Sokola“, naj blagovolé svojo udeležbo naznaniti slavnostnemu odboru v Mozirji, da bode temu mogoče pravočasno oskrbeti potrebne priprave in uredbe.

Za nižano ceno po železnici, ki se za časa objavi, se je skrbelo.

Spored slavnosti naznani se v kratkem. Radi vožnje iz Celja v Mozirje in radi slavnostnega banketa naj se društva in gostje o pravem času oglašajo pri starosti „Savinjskega Sokola“, gosp. Josipu Lipoldu v Mozirji.

Popravek. A norma di legge (§. 19 della legge sulla stampa) invito codesta spettabile Redazione a voler accogliere nel suo giornale la seguente rettifica all'articolo intitolato „Iz goriške nižine“ contenuto nel numero 17 dei 25 Aprile a. c.

Nel suddodato articolo si asserisce che la Direzione dell'I. R. Museo dello stato in Aquileja nel biennio 1882-1883 non abbia comperato che monumenti in pietra e che di tutte le altre anticaglie scoperte in questo periodo di tempo non abbia acquistato che un calice di vetro (Becher), mentre tutto il resto sia stato venduto altrove. A comprovare l'assurdità di tale asserzione mi limito solamente a render di pubblica ragione la seguente lista degli oggetti acquistati dal 1882-1883 rilasciando ad ogni imparziale di farsi un giudizio sulla questione.

Elenco degli oggetti acquistati dalla Direzione dell'I. R. Museo dello stato in Aquil., nel biennio 1882-83.

Iscrizioni del tutto conservate 40 — Frammenti d'iscrizione 30 — Sculture in pietra e marmo 25 — Frammenti d'archilettura etc. circa 60 — Oggetti in vetro 70 — Pietre incise (intagli e cammei) 72 — Pietre in vetro 10 — Lampade di terra cotta (interie) 25 — Ricca collezione di frammenti di lampade con timbro di fabbrica ed altre rappresentazioni — Dadi, spilli in vetro 5 — Collezione ricchissima di perle in vetro. Oggetti in bronzo (come chiavi, anelli, fibule, specchi, pesi, chiodi, campane) 50 — Statua d'imperatore in bronzo 1 — Lekythos e strigilis in bronzo 2 — Vasi arretini di perfetta conservazione 2 — Grande collezione di frammenti con timbri di fabbrica ed altre rappresentazioni — Oggetti in osso (come cucchiari, dadi spilli) 30 — Vasi di terra cotta 20 — Statuette in terra cotta 5 — Oggetti in piombo (sarcofago) 1 — Campana e tubi d'acquedotto del peso di 186½ kilogr. 1 — Urna sepolcrale con vaso di vetro 1 — Oggetti in oro (armilla) 1 — Sarcofaghi in pietra 2 — Urne cinerarie in pietra 20. — Degli oggetti in Ambra leggesi nella „guida manuale“ del museo, che furono acquistati quasi tutti quelli, che furono trovati (vedi pag. 45.)

Per altre notizie rimando il cortese lettore al rapporto stampato nelle „Mittheilungen der k. k. Central-Commission zur Erforschung und Erhaltung der Kunst- und historischen Denkmale. N. F. 1883. pag. CXXIX n.o 109 ed alla guida manuale del Museo pag. 45.11.

Osservo da ultimo che tutti gli oggetti qui accennati si trovano esposti nell'I. R. Museo dello stato.

Con tutta stima.

Prof. ENRICO MAIONICA
I. R. Conservatore.

Gorizia li 2 Maggio 1884.

Podpisani si šteje v čast, naznaniti p. n. gg. posestnikom in vinogradnikom, da ima zalogo izvrstnega žvepla za

žveplanje trt

ter da more slehernemu postreči s prav dobrim blagom po primerni ceni.

V Renčah, dne 22. aprila 1884.

Franc Culot-Lukežič.

Listnica uredništva. Z ozirom na današnji popravek, ki nam ga je poslal g. profesor Maionica, prosimo gospode, ki nam dopisujejo, naj bodo vendar previdni v svojih trditvah in naj nam poročajo le to, o čemer so popolno prepričani in kar se dá dokazati. Ni nam ljubo, če moramo sprejemati popravke, a jako neljubo nam je, če kdo zaradi našega lista po krivici školo trpi: vrha tega imamo dobrih prijateljev, katerim bi bilo po godu, ako bi list nekoliko zagazil.

Kar ne pristuje, radi zamenimo.

SAMO

pri Ignaciji Steinerji v Gorici,
nasproti nadškofjski palači,

moresi si priskrbeti po ceni trdno in lepo obleko narejeno ali po meri.

Za pomladanski čas dobiva se tam:

1000 celih oblek z volne	po gl.	8 do 30
750 povrhnih sukenj z volne	„ gl.	8 „ 22
2000 volnenih hlač	„ gl.	2.75 „ 8
1500 volnenih jop	„ gl.	5 „ 15
800 oblek z volne za dečke in otroke	„ gl.	2.50 „ 8

Ogromna zaloga tkanin za obleko po meri. Blago na ogled dobi na deželo, kdor se oglašajo, brezplačno in poštine prosto.

Ima svojo krojačnico.

Kar ne pristuje, radi zamenimo.

Št. 1498

Stavbena dražba

bode v podpisnem uradu dne 14. maja t. l. ob 11. uri dopoldne za oddajo prenarredbe cerkvenega stolpa Avberskega.

Kliena cena je 1284 gold. 36 kr., vadium (varščina) 65 gld., stavbena kavcija 10% stavbene cene.

Pismene ponudbe se ne sprejemajo.

Naris, preračun stroškov in dražbeni pogoji se lahko pregledajo pri podpisnem.

C. K. OKRAJNO GLAVARSTVO
v Sežani, dne 26. aprila 1884.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnije žilne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadežnostih, zoper belih tok, bojaz, zoper bitje srca ter čistijo polvarjeno kri. One ne pregledajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na sveta; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici; v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Korminu.
Ena steklenica stane 30 novcev.

ANTON POTATZKY

V GORICI

obilna in mnogovrstna zaloga
novimberskih, galanterijskih, malih reči in igrač

na debelo in na drobno.

Največi izbor blaga za raznoščke (havzarje), kramarje, črevljarje in krojače, potem molkov, svetih podob itd. dišav, mil itd.

Posebnost:

VRTNA SEMENA

najodličnejših plemen.

PRODAJALNICA: Gorica, via Rastello št. 7 nasproti c. k. loterijni kolekturi.

Drogerija

ANTONA MAZZOLI-JA

v Gorici

v gosposki ulici „PRI ČRNEM ORLU“

in

podružnica v Via Giardino št. 24.

Velika zaloga drog (dišav) in barv, suhih in mletih na olji, — laki (fircaži) in čopki vsake vrste. — Barvarske potrebščine najfiniješe.

Prva in močna zaloga portlandskega cementa, kakor tudi rimskega cementa iz Trebovelj, najboljih vrst, pohvaljenih in obdarovanih na raznih razstavah.

Najbolja vrsta mletega žvepla za trte, z Rimskega in z Sicilije.

Vse po tako nizkih cenah, da se ni bati konkurence (pretekanja).

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliču

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, terganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če so rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Schuhmarte. Gospodu pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati se na protinske bolezni na nogi silno trpela in razna domača zdravila brezuspešno rabila. Ko je pa bolezen čedalje huja prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit vspeh, da so se po kratkej rabi opostili mučni bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednakej bolzmi priporočam. Vašej blagorodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmarji p. Celji.

Plauinski zeliščni sirup krajjski, izborena zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsno in pljučno bolečino; 1 steklenica 50 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne smelo bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasani človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaznem žolodu, jetrih in obistnih boleznih, v škatuljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštnim povzetjem v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mesnem tergu v Ljubljani.

Franc „čisti hitro in gotovo.“
Professor KARL pl. BRAUN na Dunaji

Jožefov ne uzrokuje nikakih težav
Professor pl. BAMBERGER na Dunaji.

Grenki „dela bolj uspešno, ko
druge grenke vode.“

Studeneč Professor LEIDESDORF na Dunaji

Zahteva naj se vedno in razločno: FRANC-JOŽEFOV GRENKI STUDENEČ. Zaloge povsod. V Gorici: lekarja gg. Cristofoletti in Pontoni ter A. Seppenhofer. Razpošilja se iz Budapešta.

Gotov pomoček.

Vsadko dobi plačilo hitro nazaj, ako bi čal moj gotovi

ROBORANTIUM (pomoček, da brada raste,)

brez uspeha. Ima tudi gotov uspeh proti pleši, izpadanju las, lusknasti glavi in osivljenju las. Uspeh je gotov po nekaterem drgnenju. Izvirne steklenice razpošilja po 1 gl. 50 kr., steklenico za poskusno po 1 gl. 1. Grolich v Brnu. Zaloga: v Gorici: Cristofoletti, lekar; v Trstu: Pavel Rocca, lekar v mestni palači; v Ljubljani: Ed. Malve; v Zadru: N. Androvich.

Roborantium rabi se pogosto z uspehom tudi proti slabosti spomina in bolesti v glavi, kar se lahko dokaže s spričevali in zahvalami.

NB. V imenovanih zalogah dobi se tudi ustna karpaska voda Grolichova, gotova pomoč zoper vsakršno bolezen zob, neobhodno potrebna, da se ohrani njih lepota, izvrstno sredstvo, da se ohranijo in čistijo zobje, usta in jezua, sestavljena iz zdravnih korenin moravskih Karpat; prave steklenice po 60 kr.